

Til nr. 4.

Med hensyn til § 448 a henvises til bemærkningerne ovenfor til nr. 3.

Forslaget om ophævelse af § 448 f stemmer overens med ægteskabsudvalgets udkast.

Til nr. 5.

Efter § 449 skal retten beskikke en advokat („forsvarer“) for sagsøgte, såfremt han ikke giver møde ved advokat. Udgifterne herved afholdes efter samme regler, som hvor fri proces er meddelt.

Sagsøgeren er derimod henvist til på sædvanlig måde at ansøge om fri proces.

Efter rådets opfattelse er denne ordning hverken hensigtsmæssig eller rimelig for så vidt angår sagsøgeren. I ægteskabssager i 1. instans bør der være tilsvarende adgang for retten til at beskikke en advokat for sagsøgeren som for sagsøgte. Ved en sådan ordning vil man tillige undgå den uheldige forhaling, som behandlingen af et andragende om fri proces uvægerligt må medføre. Dette vil ikke mindst være af betydning efter en eventuel gennemførelse af ægteskabsudvalgets udkast til lov om ægteskabsindgåelse og opløsning, idet reglerne i dette udkast henlægger en lang række sager til retterne, der hidtil har været afgjort administrativt. Ordningen vil endvidere betyde en væsentlig aflastning for de administrative myndigheder uden samtidig at medføre nogen væsentlig forøgelse af arbejdet for retterne, der alligevel skal beskæftige sig med sagen.

Efter den foreslåede affattelse af § 448 udvides kredsen af ægteskabssager med sager om ændring eller anfægtelse af vilkår i medfør af lov om ægteskabsindgåelse og opløsning eller i medfør af andre retsgrundsetninger. Efter rådets opfattelse bør der ikke i disse sager være adgang for retten til at beskikke en advokat for sagsøgeren. Det må anses for det heldigste, at der i de nævnte sager på sædvanlig måde foretages en egentlig prøvelse af, om den pågældende har rimelig grund til at anlægge sag til ændring eller anfægtelse af vilkår, jfr. § 330, stk. 1, nr. 2.

Også for så vidt angår ankesager finder rådet, at der bør foretages en egentlig prøvelse af, om den pågældende har rimelig grund til at anke.

Det foreslås derfor i § 449, stk. 1, at i de i § 448, nr. 1-3, nævnte sager kan retten efter begæring beskikke en advokat for sagsøgeren til at udføre sagen i 1. instans, såfremt sagsøgeren opfylder betingelserne efter § 330, stk. 1, nr. 1.

Bestemmelsen overlader til retten frit at skønne over, om begæring om beskikkelse af advokat skal tages til følge, og retten er ikke bundet af bestemmelsen i § 330, stk. 1, nr. 2. Efter rådets opfattelse bør retten kun rent undtagelsesvis nægte at beskikke en advokat. Som eksempel på et tilfælde, hvor nægtelse bør ske, kan nævnes, at sagsøgeren allerede har fået spørgsmålet påkendt én gang og ikke kan oplyse nye omstændigheder, jfr. § 452, stk. 2. Rettens nægtelse af at beskikke advokat vil kunne kæres til landsretten, jfr. § 441 smh. med § 417.

Ubemidlede, der ønsker at anlægge ægteskabssag, kan uden for København og Frederiksberg, ved henvendelse til politimesteren få anvist en advokat til at udfærdige stævning og begæring om beskikkelse af advokat, jfr. § 135. I København og Frederiksberg vil sådan bistand kunne fås ved henvendelse til Studentersamfundets retshjælp for ubemidlede. Der er dog intet til hinder for, at den pågældende i stedet henvender sig til rettens kontor inden sag anlægges og begærer beskikkelse af advokat til at udfærdige stævningen og føre sagen.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer med enkelte redaktionelle ændringer til den gældende bestemmelse i § 449, stk. 1. Ligesom bestemmelsen i stk. 1 er den begrænset til de i § 448, nr. 1-3, nævnte sager.

Rådet går ud fra, at bestemmelsen i § 332, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse, således at beskikkelse af advokat i henhold til stk. 1 og 2 skal ske blandt de i henhold til § 331, stk. 2, antagne advokater, medmindre parten har begæret beskikkelse af en anden advokat, der er villig til at lade sig beskikke, og hvis beskikkelse er forsvarlig.

Med hensyn til udgifterne i forbindelse med advokatbeskikkelsen henvises til udkastets § 451.

Til nr. 6.

Efter §§ 450 og 451 kan retten pålægge parterne at afgive partsforklaring. Bortset herfra har retten ikke adgang til selv at gribe aktivt ind i bevisførelsen. Dette føles